

om, hvorvidt Beslutningen skal være endeligt gældende eller ikke.

Rørdam: Da denne Sag var til Behandling i Tinget i 1902, stod jeg her som Ordfører for en ganske lille Gruppe, der ikke ønskede at sælge de vestindiske Øer. Naar jeg den Gang ikke vilde være med til at sælge disse, var det ud fra den samme Betragtning, som er fremført af saa mange andre: at jo mindre vort Land er, des mindre skal vi gøre for at skille os af med noget af det. Naar man har sejlet noget ude omkring i Verden paa de store Have, glæder man sig, hver Gang man ser det danske Flag vaje et eller andet Sted, selv om det kun er paa et lille Skib, man møder paa sin Vej, men man glæder sig selvfølgelig endnu mere over det, naar det vajer over et Stykke dansk Land, selv om det kun er en af Grønlands øde Klipper, og jeg vil for mit Vedkommende ikke gerne være med til at stryge Flaget over nogen Del af dansk Land, hvis der ikke er tvingende Nødvendighed derfor. Der er en Ting til, som jeg gerne vil fremhæve, og det er, at den Beslutning, vi her eventuelt tager om at afstaa Vestindien, er en Beslutning, som aldrig kan gøres om igen. Naar vi ellers træffer en Beslutning her i Folketinget, kan vi ændre den, hvis det viser sig, at den ikke passer os; men den Beslutning, vi her tager, er definitiv, og den kommer vi til at staa til Ansvar for overfor vore Efterkommere. Jeg vilde ønske, at den høje Regering ikke havde fremført dette Forslag; men naar Regeringen har fremsat det, er det selvfølgelig, fordi der for Regeringen har været tvingende Nødvendighed for det, og ingen har nogen som helst Ret til at betvivle, at Regeringen har set saaledes paa Sagen, at der forelaa en absolut tvingende Nødvendighed. Nu er det imidlertid saaledes, at alle Lidenskaber.....

Formanden: Jeg maa minde det ærede Medlem om, at det er Paastanden paa Overgang til Dagsordenen, der er til Behandling.

Rørdam: Jeg kommer til den om et Øjeblik. Nu er det gaaet saaledes, at alle Lidenskaber er slupne løs i Anledning af denne Sag. Da jeg sidst stod som Ordfører, var der ingen af de Mænd, der nu ønsker, at Sagen skal udsættes, og at der skal være Valg paa den, som ønskede dette. Den Gang mente man, at Sagen skulde afgøres lige med det samme, og de Mænd,

som talte imod at afstaa Vestindien, blev temmelig daarligt behandlede her i Tinget. Der er nogle faa Mænd, som siden den Tid har sat megen Kraft og Energi ind paa at ophjælpe Vestindien; men de har ogsaa givet op. I det hele og store er der imidlertid fra ingen Side, hverken fra Folket eller fra Rigsdagen, gjort noget nævneværdigt for at forbedre Forholdene derovre, og den danske Rigsdag har ikke siden 1902 skænket de vestindiske Øer megen Opmærksomhed.

Jeg maa maaske med Formandens Tilladelse sige et Par Ord om det Forhold, hvori Danmark i det hele taget staaer til sine Kolonier og Bilande; jeg synes, at der i dette mangler meget; der er Ting, vi burde gøre, som vi slet ikke gør. I andre Lande bestræber man sig for at sende sine allerdygtigste Embedsmænd ud til Kolonier og Bilande. Uden at sige noget som helst ondt om de Embedsmænd, som vi sender ud til vore Kolonier, vil jeg dog mene, at der mange Gange har været Mænd derude, som aldeles ikke var deres Opgave voksne og aldeles ikke kunde udrette det, de skulde. En af de Ting, som særlig er blevet fremdraget som meget uheldigt i Vestindien, er de slette sanitære Forhold, den uhyre Børnedødelighed. Der har fra Sundhedsstyrelsen Gang paa Gang været Forslag fremme om at forbedre Lægernes Lønning og sende Læger derud, som var tilstrækkelig dygtige, men der er ikke af nogen af de Regeringer, der har siddet, blevet taget noget som helst Hensyn til disse Forslag. Og naar vi ser paa vort Forhold til vore andre Kolonier og Bilande, som man kalder dem, er det gaaet ganske paa samme Maade. Der har ofte været Mænd derude, som har været af den Art, at de just ikke har bidraget til at knytte Befolkningen tæt til Moderlandet. Naar vi ser hen til, hvordan Befolkningen har det i Grønland, er det jo saaledes, at vi plejer at rose os af vort Forhold overfor Grønlænderne, men i Virkeligheden holder man nærmest Grønlænderne som Dyr i en Zoologisk Have. Vi værner dem og beskytter dem, men de har den mindst mulige Frihed i enhver Henseende. De maa ikke rejse fra det ene Sted til det andet, og vi bestemmer saa at sige, hvad de skal leve af, akkurat som for Dyrene i Zoologisk Have. Jeg kan blot minde om et saadant Forhold, som hersker den Dag i Dag, og som er fuldkommen umoralsk — vi taler jo her meget om Moral —, at man køber unge teologiske Studenter til at rejse op og blive Præster